

Umění jako zboží – slovníkové heslo

Pojem umění v širším slova smyslu, z vnějšího pohledu, můžeme chápat jako zručnost a dovednost, nebo ve významu krásné umění (sochařství, malířství, tanec, hudba atd.) V praxi může být složité tyto dva kategorie rozlišit a od sebe oddělit. V antickém Řecku bylo řemeslo, na rozdíl od dnešní společnosti, postaveno společensky i filozoficky výš než např. výtvarné umění. Pojem umění ve smyslu krásné umění se proměňuje v průběhu času i prostoru. Umění privilegované ustupují do pozadí, nebo postupně přechází od produkování uměleckých děl k většímu množství děl mimouměleckých (architektura, malířství, sochařství). Do popředí mohou nastupovat nové, do té doby mající postavení řemesla, nebo nastupují nové technologie (např. film, fotografie). Každé umělecké dílo má při svém vzniku předpoklad stát se hodnotným. Uměleckou hodnotu netvoří jen estetická hodnota, ale soubor dalších vlastností, mimo jiné pozadí vzniku nebo sociální kontext. Umělecká díla se za určitých podmínek stávají součástí trhu s uměním. Dostávají finanční hodnotu, která vzniká diskuzí expertů pohybujících se na trhu s uměním. Finanční hodnota uměleckých děl je tvořena různými způsoby a pohledy. V celé historii bylo umění hodnoceno především pro jeho estetickou hodnotu a umělci se vymezovali vůči obchodování s uměním. Umělci ve druhé polovině dvacátého století se začali více orientovat na efekt a často s úmyslem šokovat diváka. Hodnota vyjádřená v nominální ceně a umělecká hodnota díla jsou na sobě nezávislé. Současné moderní umění reprezentuje umění jako zboží nezřetelněji. Moderní umělci produkují velkou část svých děl stylem manufakturní výroby (výroba desítek či stovek děl stejnou myšlenkou a totožnou technikou) a manažeři aukčních domů a galeristi jsou schopni v potenciálních kupcích vyvolat poptávku po této tvorbě a prodávat tyto díla s poměrně malou estetickou hodnotou za vysoké částky. V přímém kontrastu jsou díla tvořená na konci předminulého století. Umělci, jejichž díla jsou z dnešního pohledu ceněna pro vysokou estetickou hodnotu, nedosahují při prodeji zdaleka takových finančních ohodnocení, jako díla moderního umění tvůrců jako je například Damien Hirst. Umění a umělecké díla se stále více stávají zbožím, které je zajímavou investiční příležitostí a majitelům těchto děl slouží jako artikl pro další obchodování více, než pro potěšení se zvládnutí tvůrčích technik umělcem a estetického zážitku.